

PARTTIME-JUNKIE

Renee Kelder

Parttime-junkie

Mijn (geheime) verslaving
aan GHB

Eerste druk 2018
Achtste, gewijzigde druk 2026

Deze titel verscheen eerder bij uitgeverij Prometheus,
Amsterdam

ISBN 978-90-492-1075-5
ISBN 978-94-023-2978-0 (e-book)
ISBN 978-90-528-6342-9 (audio)
NUR 402

Omslagontwerp: Alexandra de Vries
Omslagbeeld: © Bob van der Vlist Collignon
Auteursfoto: © Anke van der Meer
Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2018 Renee Kelder en Meulenhoff Boekerij bv,
Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van
derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen.
Degenen die desondanks menen zekere rechten te
kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met
Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave
mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige
vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch
of op enige andere manier, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en
datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk
niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data
mining, AI training and similar technologies.

‘De geschiedenis is een nachtmerrie
waaruit ik probeer te ontwaken.’

– James Joyce, *Ulysses*

Proloog

Ik moest dit boek schrijven. Mijn hoofd zat vol met herinneringen van zes jaar verslaving: de geur van GHB, de smaak van speed en het gevoel van weekenden niet slapen. Het moest eruit. Het moest op papier. Zo beleefde ik de jaren opnieuw. Elke dag, elke minuut. Elke gebeurtenis afzonderlijk. Alleen, in mijn studeerkamer aan mijn bureau, voelde ik weer hoe ik snoof, hoe ik vaag werd van de xtc, hoe mijn hartslag vertraagde door de combinatie van alcohol en kalmeringsmiddelen. Ik herbeleefde de angst die ik tijdens het afkicken voelde toen ik het bloed van de muren zag stromen.

Mijn hersenen zijn gemarineerd in narcotica. Mijn herinneringen werden hierdoor één grote brij. Met dit boek heb ik geprobeerd om mijn verleden weer helder te krijgen. Om mezelf te begrijpen en te vergeven en om aan anderen uit te leggen hoe verraderlijk drugs kunnen zijn. Het leven van een drugsverslaafde is schokkend en onwerkelijk. Ik kan me voorstellen dat het soms moeilijk is om je in mijn verhaal te verplaatsen. Mogelijk denk je als je halverwege dit boek bent: dit zal mij, mijn broer of zus, mijn kind of geliefde

nooit overkomen. Maar één op de vijf mensen in Nederland lijdt ooit in zijn leven aan misbruik of afhankelijkheid van drugs of alcohol.

Drugsverslaafd zijn wordt al snel geassocieerd met junks die op straat leven. Niet bestemd voor normale mensen als jij en ik. Mensen met een baan, een sociaal leven. Mensen die afgestudeerd zijn. Dat dacht ik ook. Mijn verslavingsverleden heeft me laten inzien dat ieder mens verslaafd kan raken als bepaalde omstandigheden instabiel zijn.

Als een van de eerste GHB-verslaafden wil ik laten zien dat GHB een onderbelicht probleem is. In Nederland, maar ook in Europa neemt het aantal GHB-gebruikers al jaren toe. Met dit boek wil ik het groeiende drugsprobleem van deze tijd en de gevolgen hiervan beter onder de aandacht brengen. Hiermee sluit ik mijn verslavingsverleden voorgoed af.

Neenie

HET BEGIN IS het moeilijkst, wordt vaak gezegd. Misschien is het daar bij mij misgegaan. Een slechte start. Een moeilijk begin.

Vanaf mijn geboorte was het duidelijk dat ik anders was dan gemiddeld. ‘Speciaal,’ noemden mijn ouders het. Ik was een huilbaby, poepte schuim en hield geen voedsel binnen. Mijn vader noemde het een ‘marteling’. ‘Mensen een paar keer per nacht uit hun slaap halen is een martelmethode,’ zei hij tegen mijn moeder als ik ’s nachts voor de zoveelste keer begon te gillen. Mijn moeder zorgde voor mij als een leeuwin. Ze gaf me niet op, wiegde me urenlang totdat ik in slaap viel en ging alle ziekenhuizen met me af. De kinderarts zei haar toen ik tien maanden oud was: ‘Het ligt in de handen van de goden.’

Het duurde lang voordat de artsen wisten wat mij mankeerde: een algehele voedselallergie voor alle dierlijke en plantaardige eiwitten. De oplossing was astronautenvoeding. De eerste drie jaar van mijn leven maakte mijn moeder kartongekleurd poeder klaar. Andere baby’s kregen borstvoeding, ik kreeg astronautenvoeding van de apotheek.

De prognose was slecht: ik zou mijn hele leven zwaar allergisch en astmatisch blijven. Dat klopte, tot de scheiding van mijn ouders. Toen groeide ik eroverheen.

Ondanks de astronautenvoeding bleef de buikpijn aanhouden en ik had mijn eigen manier om daarmee om te gaan. Langzaam trok ik al mijn haren aan één zijde van mijn hoofd eruit. Waarom alleen de linkerkant kan ik mij niet herinneren. Het deed pijn. Een tergende, zeurende pijn bij elke streng haar die ik er uittrok. Tegelijkertijd gaf het voldoening. Er kwam een rust over me als ik mezelf gepijnigd had.

Op mijn derde was ik half kaal. Op straat werd mijn moeder met haar kinderwagen nagekeken. Ze hoorde mensen fluisteren en ving woorden op als ‘kanker’ en ‘chemokuur’.

Ik was niet alleen allergisch, maar ook motorisch gestoord en dyslectisch. Op de kleuterschool gaf de docent het advies om naar de lomschool te gaan, speciaal onderwijs voor kinderen met leer- en opvoedingsproblemen. Ik dacht dat ze het over de lomschool had. In mijn gedachten een plek voor domme en onhandige kinderen. Na dit nieuws gingen mijn ouders op zoek naar een school waar speciale kinderen wél werden gewaardeerd. De Rudolf Steiner School was vanuit Heemstede de dichtstbijzijnde vrijeschool die hierbij leek aan te sluiten. Onderwijs gebaseerd op antroposofische ideeën: een passend alternatief voor kinderen zoals ik.

Alles was anders op mijn nieuwe, niet-reguliere school. We begonnen elke dag met een spreuk. ‘Stevig sta ik met beide benen op de grond.’ Als ik wiebelde van mijn linker- op mijn rechterbeen kreeg ik boze blikken van de juf. Je moest de spreuk naleven.

We werden uitgedaagd tijdens schooltijd. Na het monotoon opdreunen van de spreuk werden tafels en

stoelen aan de kant geschoven. De juf legde een balk tussen twee tafels. Met pijn in mijn buik sloeg ik het gade. ‘Trek allemaal jullie schoenen uit,’ begon ze zangerig. De jongens gooiden hun gympen aan de kant. Verdrongen elkaar in de rij die als vanzelf ontstond. De meisjes keken afwachtend toe. Ik bukte mij langzaam om mijn schoenen uit te trekken. Sloot als laatste aan in de rij. Ik vroeg me af of ik nog kon zeggen dat ik me ziek voelde en of ik niet door mijn ouders opgehaald kon worden. De juf ging met haar hand door haar korte, zwarte haar. Ze vond het lekker om door haar eigen haar te woelen, zei ze. De meisjes uit de klas mochten soms het haar van de juf kammen. Ik niet.

‘We beginnen deze periode elke dag met een balkoefening. Eerst gaan jullie één voor één over de evenwichtsbalk lopen. Maar de oefeningen zullen steeds leuker worden. Aan het eind van dit seizoen kunnen jullie elkaar geblinddoekt passeren.’ Ik wist dat ik af zou gaan bij de oefening. Zag voor me hoe ik van de balk af viel en mijn tand door mijn lip ging. Ik kon dit soort dingen niet.

’s Nachts lag ik uren wakker. Hoe kon ik mijn ouders ervan overtuigen dat ik ziek was? De thermometer in een kopje hete thee houden? Nee, ik maakte mijn eigen kots. In de ochtend voordat ik naar school moest, riep ik vanuit mijn hoogslaper: ‘Mama, ik ben ziek, ik heb overgegeven!’ Mijn moeder kwam mijn slaapkamer binnengerend. Ik hoorde haar de hoge trap met twee treden tegelijk opstormen. Ze haalde het teiltje bij me weg. ‘Ah kindje toch, je was gisteravond al niet lekker...’ Ze stopte midden in haar zin. ‘Maar Renee, dit ruikt naar lavendel.’ Ik keek niet op. Hoe had

ik zo stom kunnen zijn mijn etherische lavendelolie erbij te gooien? Mijn moeder keek me strak aan. ‘Renee, wat is dit nou voor iets raars? Nu uit bed, je gaat naar school.’

Op jonge leeftijd wilde ik mij al onttrekken aan het leven. De wereld vond ik geen prettige plek. De alternatieve genezer waar mijn moeder mij mee naartoe nam zei dat ik een engel was. ‘Renee zweeft. Ze kan niet landen op aarde. Ze is een kleine dromerige engel.’ Het klopte, ik was er niet. Het voelde alsof ik de wereld waarnam vanuit een afgesloten glazen ruimte. Ik hield niet van klimmen in bomen of zwemmen in open water en ik kon de radslag niet. Een jongen uit mijn klas noemde me ‘Slagroom’. Ik begreep het.

Op mijn zesde creëerde ik een fantasiewereld. Het was een andere plek, waar alleen maar mooie en lieve mensen leefden. Ik had de macht om iemand mee te nemen naar deze utopische plek of niet. In gedachten trok ik cirkels om mensen, dieren en bomen heen. Een cirkel stond voor een enkeltje naar mijn fantasiewereld. Door mijn juf trok ik in gedachten een streep – nare mensen weigerde ik. Net als afval, plastic en auto’s. Zo begon heel onschuldig een dubbelleven waar niemand weet van had. Want thuis was het soms ook beter om te vluchten in mezelf. ‘Ieder huisje heeft zijn kruisje,’ zei mijn vader als hij het goed wilde maken na een ruzie. Hij had twee kanten. Ik hield hem altijd in de gaten, hij was bepalend voor de sfeer. Kon plotseling ontploffen waarbij mijn zus het moest ontgelden. De laatste keer dat hij duwde was ze zestien. Ze kwam vlak naast me terecht, op de marmeren vloer,

tegen de aardewerken pot waarin we het houtvuur bewaarden. Mijn moeder kwam, gealarmeerd door het geschreeuw, de woonkamer in gerend en gooide een glas water in zijn gezicht.

Mijn vader had een moeilijke jeugd gehad. Zijn ouders maakte elke dag dronken ruzie, zijn moeder werd geslagen. Hij zei altijd: 'Mijn gedrag is niets in vergelijking met wat mijn vader deed.' Het was zijn verleden, wat wij hadden te begrijpen.

Mijn gebreken werden uitdagingen genoemd. Door mijn dyslexie hoorde ik bij de kinderen in de klas die 'langzamer' waren. De wekelijkse bijlessen maakten me onzeker, net als de extra lessen voor mijn motoriek. Motorisch gestoord klonk zo hard, dus zeiden mijn ouders toen ik elf was dat ik 'om mijn linker- en rechterhersenhelft beter te laten samenwerken' op bewegingsleer moest. Op school was daar een docente euritmie voor. Als ik aan mensen van buiten school uit moest leggen wat euritmie was, zei ik: 'Het klinkt als een besmettelijke ziekte maar het is een vorm van ballet.'

Ik schaamde mij als ik voor bewegingsleer uit de klas werd gehaald. Een uur voordat er bij het klaslokaal werd aangeklopt, kreeg ik al buikpijn. Het kloppen op de deur was een verlossing en een straf tegelijkertijd. Een verlossing van de vraag wanneer het geluid van de kloppende hand zich zou aandienen. Maar de straf bestond uit de blikken van de andere kinderen bij het horen van de zin 'Ik kom Renee even van jullie lenen'. Het bevestigde mijn imperfectie.

De euritmiedocente had een zelfgenoegzame glimlach op haar gezicht. Mijn vader noemde haar een ego-

maan, wat ik maar een vreemd woord vond. Ze droeg een paars gewaad met vleermuismouwen. Langzaam liep ik achter haar aan de trappen op. Op zolder had ze een werkkamer die naar schimmel rook. Ik hield van die geur. Het deed me denken aan vakanties in Engeland, aan oude kastelen en wijnkelders. De docente legde met haar Duitse accent geduldig de oefeningen uit. We gingen koperen staven overgooien. Trefzeker gooide ze een koperkleurige staaf in mijn richting. Ik deed mijn ogen dicht. De staaf kletterde naast mij neer.

Mijn gezondheid bleef een probleem. De artsen hadden mijn ouders gewaarschuwd. Astronautenvoeding was mijn redding, maar ik zou mijn hele leven zwak blijven; vatbaar voor ziektes en allergieën.

De voorspelling kwam gedeeltelijk uit. Om de twee weken had ik op de basisschool hoge koorts. Docenten hadden er hun bedenkingen bij. Ik kan me nog herinneren dat in de zevende groep de juf mij onder vier ogen wilde spreken. De schoolbel ging, iedereen dromde naar buiten. Er ontstond een opstopping bij de deur. Ik voelde een hand op mijn schouder. Ik was een beetje bang voor de juf sinds ze tegen mijn ouders had gezegd dat ze niet van zieke mensen hield, alleen van gezonde. Ik wist dat ik bij de verkeerde categorie hoorde. ‘Renee, blijf jij nog even?’ Ik keek naar haar asymmetrische gezicht. Ik hield niet van mensen van wie het gezicht niet klopte.

Langzaam liep het klaslokaal leeg. Ik ging naast haar bureau staan, zij ging erop zitten, haar benen over elkaar geslagen. ‘Je weet dat ik een gesprek met je ouders heb gehad,’ begon ze. Ik knikte omdat ik dacht dat dat gepast was. ‘Je bent dit schooljaar nog weinig

aanwezig geweest. Af en toe kom je een ochtend. Wat is er nou precies aan de hand?’ Fronsend keek ik haar aan, we hadden dit gesprek al vaker gevoerd. ‘Ik heb de kattenkrabziekte, daardoor ben ik vaak ziek. Er is een bacterie in mijn bloed gekomen omdat mijn kat me heeft gekrabd. Die bacterie heeft zich vastgezet in mijn lymfeklier in mijn lies.’ Ik deed mijn riedeltje zoals ik mijn moeder vaker bezorgd had horen vertellen aan haar vriendinnen over de telefoon. De juf keek me lang aan en zuchtte.

Haar hand reikte omhoog om door haar haren te gaan, maar ze bedacht zich. Ze sprong op van het bureau. ‘Kom maar mee, dan kan je het aan me laten zien.’ Weer voelde ik haar hand op mijn schouder. We liepen naar de wc. Geroutineerd deed ze het licht aan en de deur achter ons op slot. Alles was duidelijk onder controle. ‘Zo,’ fluisterde ze nu. Ik knoopte mijn broek open, een geruite skatebroek van de H&M. Mijn zus noemde mij een ‘mini-alto’ wanneer ik die broek aanhad, een groot compliment. Eronder droeg ik een Mickey Mouse-boxershirt. De bacterie had een bult veroorzaakt in mijn lies, ter grootte van een tennisbal. Onderbroeken dragen ging niet meer. De juf, die zich voorovergebogen had, deinsde een beetje terug nu ik mijn boxershirt naar beneden trok. Naast mijn sprietige schaamhaar was met tape een wit verband geplakt.

‘Als het te veel moeite is,’ begon de juf. Ik voelde de machtsverhouding veranderen. ‘Nee hoor,’ zei ik terwijl ik het tape lospeuterde. Voordat het witte gaasje loskwam was de etterende wond al te ruiken. Een geur van rotte eieren.

Met kerst was de tennisbal gaan vervellen. Met oud en nieuw zat er een gapend gat in mijn lies. Opereren was te gevaarlijk, zei de arts in het ziekenhuis. Het moest op een natuurlijke manier schoon worden.

De aanblik van de wond deed de juf kokhalzen. Ook ik kon niet wennen aan de geur. Maar nu kon die me niet sterk genoeg zijn.

De volgende dag stond mijn moeder te schreeuwen tegen de juf op het schoolplein. Ik kon niet verstaan wat er werd gezegd. Het zou mijn laatste dag zijn op deze vrijeschool. Ik sloeg een klas over en ging naar de Montessori-mavo in Aerdenhout. Een school waar ik me thuis voelde. In plaats van om de twee weken werd ik nog maar één keer in de maand ziek.

Alles ging beter, totdat halverwege de brugklas mijn ouders gingen scheiden.

IN MIJN JEUGD waren drugs geen onderwerp van gesprek. In ons welgestelde intellectuele gezin bestonden er geen drugsproblemen. In onze woonwijk ging het bij de gezinnen om ons heen ook altijd ‘gezellie’, zoals ze dat noemden.

Niemand had probleemkinderen, iedereen had een liefdevol huwelijk en geldzorgen bestonden er niet. Smetteloos. Glimlachende moeders met gestifte lippen op het schoolplein. Vaders met zongebruinde voeten in bootschoenen. Kinderen met wapperende haren in de auto met open dak. Nutella-reclames trokken aan me voorbij. Het was mijn werkelijkheid.

Later bleek onze keurige overbuurman, die altijd in pak de teckel uitliet, regelmatig over het balkon naar de buurvrouw te klimmen. Toen zijn vrouw erachter kwam stond ze te schreeuwen op straat. ‘Jij Judas,’ gilde ze met overslaande stem, zwaaiend met een mes in haar handen. Haar parelketting slingerde woest heen en weer. We keken toe van achter de ramen. En een buurmeisje met wie ik veel speelde, bleek al jaren seksueel misbruikt te worden door haar vader. Mijn moeder was bevriend met haar moeder, de buurvrouw. Mijn vader met de buurman. Er waren signalen geweest, maar niemand had het willen zien. Op de verontruste vragen van mijn moeder of ik de seksuele spelletjes

waartoe mijn buurmeisje mij aanzette vervelend had gevonden, haalde ik mijn schouders op. Ik vond het wel spannend om op mijn negende te filmzoenen zoals ze in *GTST* deden.

Zo groeide ik op in een enclave van blanke, hoogopgeleide rijken in Heemstede. Drugs? Nee, niet bij ons. Bij anderen misschien.

Het was een overzichtelijke wereld. Alles had zijn plaats. Op zondagavond kwam de patatkraam van Peter de patatboer door de straat gereden. Alle moeders uit de straat leefden op van Peter. Ook mijn moeder ging van hem giechelen, al ontkende ze dat. Doorde-weeks keken we met het gezin naar *ER*, onze lievelingsziekenhuisserie.

Ik hield van de zomervakanties. Vier weken geluk achter elkaar. Met maar één of twee ruzies. Thuis waren er spanningen, de vakantie bracht lucht. Spanningen waardoor ik mezelf had geleerd lief en schattig te zijn. De aandacht af te leiden als er ruzie dreigde. Ik weet nog hoe het voelde om in mijn blootje op de naturistencamping achter mijn zus en haar vriendinnetjes aan te rennen. Totdat ik groot genoeg was en mee mocht spelen. Als mijn zus af en toe wilde lezen genoot ik van uren badmintonnen met mijn vader. Met mijn moeder deed ik elke dag balspelletjes om mijn motoriek te verbeteren.

Ik zie mijn moeder nog zitten, op een kleedje voor de stacaravan, terwijl ze sandwiches maakte met tomaat en sla. De voorbereidingen voor een lange wandeling. Het beleg zou er al tussenuit vallen voor de eerste hap, maar dat maakte niet uit. Op vakantie gingen we naar musea en bezochten we kerken. We praatten over an-

dere gezinnen en dat je Nederlanders van ver kon herkennen. Een reden waarom mijn vader weigerde een afritsbroek te dragen. Want hij was anders en wij daarmee ook. ‘Wat hebben we het goed hè, *girls?*’ zei hij. Dat waren de momenten dat ik zag dat hij genoot. Van zijn ‘girls’.

Toen ik vier jaar werd, speelde mijn vader dierenge-luiden op zijn trompet. De kinderen op mijn verjaardagspartijtje werden wild van enthousiasme. ‘Een paard, een koe, een olifant!’ riepen ze om het hardst. Mijn vader in zijn leren jasje en met stoppelbaard. Toen was ik al trots op hem.

De liefde voor jazz en oude soul werd er thuis met de paplepel ingegoten. Mijn moeder draaide meer klas-siek. Via de achterdeur, langs de konijnen en over het grindpad liep de route naar haar atelier. Mijn ouders hadden het glazen gebouw in de achtertuin laten bouwen. Als ik de deur van haar atelier opende vulden de klanken van de klassieke muziek de achtertuin. Het was er warm, licht en mijn moeder liep er rond in een witte overall vol met verfvlekken. Ik hield van deze plek. Ik mocht er mijn eigen schilderijen maken. Mijn moeder stimuleerde onze interesse in kunst. Vijf keer in het jaar lag er een kinderkunstschrift op de deur-mat, *Dada*. Ik vond de *Donald Duck* leuker.

Ik was dertien en zat in de woonkamer huiswerk te maken. Een nieuw vriendinnetje van de mavo zat naast me. Ze heette Chanty en ze droeg make-up. Roodbruine lippenstift en een poederlaag bedekten haar gezicht. Ik vond haar mooi. Ze was anders dan mijn vriendinnen hiervoor. Bij Chanty thuis hadden ze

bouviërs. Mijn handen roken naar natte hond na het aaien. Kleine zwarte haartjes bleven kleven aan mijn vingers.

The Beatles stonden op. De deuren naar de tuin waren open. Het was een warme lentedag. Mijn moeder kwam naar beneden. ‘Eva, kan jij misschien even naar de apotheek? Papa is ziek geworden.’

Mijn zus keek verstoord op van *de Volkskrant*. ‘Moet dat nu meteen?’

‘Ja,’ antwoordde mijn moeder resoluut. Ik vond het een vreemde vraag, waarom ging mijn moeder zelf niet? Mijn moeder wuifde mijn vraag weg en liep weer naar boven naar de slaapkamer. Ik liep achter haar aan. Daar lag mijn vader. In het donker, op bed. Een teiltje ernaast op de grond. Hij kreunde. Zijn gezicht zag bleek. Opgedroogd braaksel kleefde in zijn stoppels.

’s Avonds moest mijn vader naar het ziekenhuis. Hij was in shock. Hij wist iets wat mijn zus en ik nog niet wisten. Mijn moeder had het in de ochtend aan hem verteld. Ze ging bij hem weg, ze wilde scheiden. In het ziekenhuis vond het gesprek met ons plaats. ‘We gaan uit elkaar, papa en ik,’ zei mijn moeder terwijl ze naast mijn vader op het ziekenhuisbed zat. Het zag er ongemakkelijk uit. Twee volwassen lijven in dat bed. Voor het eerst zag ik mijn ouders als mensen. Ze zagen bleek.

VANAF HET MOMENT dat mijn ouders gingen scheiden – op mijn dertiende – ontdekte ik een andere manier waarop je daadwerkelijk kon ontsnappen aan de werkelijkheid. Het was makkelijk, te makkelijk. Met vrienden kocht ik goedkope lambrusco in de plaatselijke supermarkt in Overveen. De zurige alcohol sloegen we achterover bij de hockeyvelden. Mijn vrienden kotsten daarna alles weer uit. Ik niet.

Op mijn veertiende was ik bezig met de creatie van het begin van het einde. Blowen, drinken, spijbelen en met jongens rotzooien. Vooral dat laatste had mijn interesse. Jongens, opeens had ik ze ontdekt. Prachtige, mooie jongens met volle lippen. Ze vonden mij ook leuk. Waar mijn ouders sinds hun scheiding in beslag werden genomen door zichzelf, leek deze plek door hen opgevuld te worden. Het was een goede vervanging nu de onuitputtelijke liefde en aandacht van mijn moeder niet meer vanzelfsprekend leek. En mijn vader, weggezakt in een depressie, zei: ‘Je moeder is dood voor mij.’ De aandacht en liefde konden worden vervangen. Het was geen vanzelfsprekende liefde. Anders dan ouderlijke liefde moest ik er iets voor doen. Het was geen warm bad, waarvan je wist dat het er altijd zou zijn. Het voelde als een trapeze zonder vangnet. Ik mocht geen fouten maken. Dat maakte de bevestiging

des te aantrekkelijker. Het ene moment was de liefde er, het andere moment voelde ik de pijnlijke leegte opkomen en zag ik hoe de ander zich voor me afsloot.

Het was niet genoeg als er één jongen was. Er moest meer gecompenseerd worden. Vriendjes moesten goedmaken wat er kapot was gemaakt. In mijn hoogtijdagen noemden vriendinnen me gewetenloos. ‘Wat niet weet, wat niet deert,’ zei ik. Het was mijn levensmotto. Ik had gewoon veel liefde nodig.

Meer dan tien jaar later vroeg de zoveelste therapeut in de zoveelste therapie sessie wanneer het was begonnen, deze rebellie, en of mijn ouders niets doorhadden van al die drank, drugs en jongens. Ik herinnerde me toen een gesprek met mijn moeder. Ik was net veertien en mijn moeder zei dat we moesten praten. Die zin had ze sinds de scheiding niet meer uitgesproken. Haar glimlach was gespannen. ‘Kom maar mee naar boven, Renee.’ Dat was me niet eerder overkomen, ik schrok ervan. Ze ging me voor, de trap op naar haar praktijkkamer, de kamer waar ze werkte als psychotherapeute. Ik voelde me klein op de witte bank in de witte therapieruimte. Mijn moeder ging tegenover me zitten op een crèmekleurige stoel. Ze droeg kleren van de Zeeman nu ze geen geld meer had. Ze was afgefallen, bijna mager. Maar nog steeds bloedmooi. ‘Renee, je blowt, je drinkt en je slaapt met jongens in mijn bed. Klopt dat?’ Het klopte. Dat kon niemand mij afpakken. Mijn zelf verworven vrijheid. Mijn leven. We slooten het gesprek af met een afspraak bij de huisarts, voor de pil. Hierna spraken we er niet meer over. Het was al te laat, ik had me al afgesloten. Ik vertrouwde niemand meer na het traumatische incident tussen